

สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในที่อยู่อาศัยแบบแฟลต เคหะชุมชนดินแดง 1 และ 2 กรุงเทพมหานคร



นางสาวจิระภา ศรีคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหะพัฒน์ศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเคหการ ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย


ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2252-4

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I21007048

LIVING CONDITION OF ELDERLY IN DIN DAENG FLAT COMMUNITY 1 AND 2,  
BANGKOK METROPOLITAN AREA



Miss Jirapa Srikam

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Housing Development in Housing

Department of Housing

Faculty of Architecture

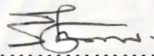
Chulalongkorn University

Academic Year 2002

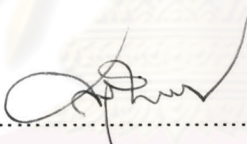
ISBN 974-17-2252-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในที่อยู่อาศัยแบบแฟลต เคหะชุมชนดินแดง 1 และ 2 กรุงเทพมหานคร
โดย	นางสาวจิระภา ศรีคำ
สาขาวิชา	เคหการ
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต นิตยะ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์

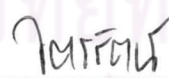
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย  
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

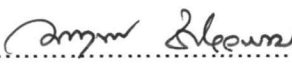
  
..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์  
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ สุปรียา หิรัญโร)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต นิตยะ)

  
..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม  
(อาจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์)

  
..... กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ชัยวอร์ณ)

  
..... กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิชญากรณ์ มูลศิลป์)

จิระภา ศรีคำ : สภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในที่อยู่อาศัยแบบแฟลต เคหะชุมชนดินแดง 1 และ 2 กรุงเทพมหานคร. (LIVING CONDITION OF ELDERLY IN DIN DAENG FLAT COMMUNITY1 AND 2, BANGKOK METROPOLITAN AREA)อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต นิตยะ, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : อาจารย์ ไตรรัตน์ จารุทัศน์, 208 หน้า. ISBN 974-17-2252-4

แฟลตเคหะชุมชนดินแดง 1 และ 2 กรุงเทพมหานคร ในส่วนที่ทำการศึกษาคือแฟลตที่รัฐสร้างสำหรับผู้มีรายได้น้อยจำนวน 5,634 หน่วย ในจำนวนนี้มีครัวเรือนของผู้สูงอายุ จำนวน 712 หน่วย ปัจจุบันกำลังมีโครงการพัฒนาพื้นที่และฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง โดยมีนโยบายให้ผู้อยู่อาศัยเดิมมีสิทธิในการย้ายเข้าไปอยู่ในโครงการ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในที่อยู่อาศัยแบบแฟลตเคหะชุมชนดินแดง 1 และ 2 โดยศึกษากิจกรรม การใช้พื้นที่ สภาพที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ปัญหาการอยู่อาศัย และความคิดเห็นทั่วไปต่อสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ สังเกต จัดบันทึก และถ่ายภาพ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกับทฤษฎีและการศึกษาที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุต่อไป

จากการศึกษาด้านกิจกรรมและการใช้พื้นที่ พบว่า ผู้สูงอายุมีกิจกรรม 3 ประเภท คือ กิจกรรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ การรับประทานอาหาร การนอน และการขับถ่าย กิจกรรมการทำงานช่วยเหลือครอบครัว ได้แก่ การทำงานบ้าน ดูแลหลาน และทำงานค้าขาย และกิจกรรมพักผ่อนใช้เวลาว่าง ได้แก่ การดูโทรทัศน์ พูดคุยกับเพื่อนบ้าน นั่งพักผ่อนนอนกลางวัน ออกกำลังกาย อ่านหนังสือ ทำงานอดิเรก และฟังเพลงหรือวิทยุ โดยใช้เนื้อที่สำหรับกิจกรรมเรียงตามลำดับพื้นที่ที่มีการใช้จากมากไปหาน้อย คือ ภายในห้องพักอาศัย โถงทางเดินของอาคาร ด้านข้างหรือระหว่างอาคาร ตลาดใต้ถุนอาคาร และสนามกีฬา

จากการศึกษาสภาพที่อยู่อาศัย มีอาคาร 2 แบบ คือ แฟลต 1-64 เป็นอาคาร ค.ส.ล. สูง 5 ชั้น ได้ถุนโล่ง มีห้องพัก 56-80 หน่วย แต่ละหน่วยมีพื้นที่ 40.25 ตารางเมตร และ แฟลต ซ1-ซ11 เป็นอาคาร ค.ส.ล. สูง 5 ชั้น ได้ถุนโล่ง 1 ด้าน มีคอร์ทกลาง มีห้องพัก 198-226 หน่วย แต่ละหน่วยมีพื้นที่ 36.05 ตารางเมตร อาคารทั้งสองแบบมีทางเดินแบบ Single Loaded Corridor แต่ละห้องประกอบด้วย ส่วนเอนกประสงค์ ครัว ห้องน้ำ และระเบียง สภาพปัญหาในพื้นที่ชุมชน ได้แก่ การขาดพื้นที่สำหรับพักผ่อน สภาพปัญหาในพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร ได้แก่ ปัญหาการขึ้นลงบันได ขนาดและส่วนประกอบของโถงทางเดินไม่เหมาะสม สภาพปัญหาในห้องพักอาศัย ได้แก่ พื้นที่ใช้สอยไม่เพียงพอ ปัญหาการสัญจร ปัญหาการระบายอากาศ แสงสว่างไม่เพียงพอ ขาดทัศนียภาพเนื่องจากตำแหน่งและลักษณะของช่องเปิด และขนาดพื้นที่และอุปกรณ์ในห้องน้ำไม่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุมีข้อสรุปว่า ควรพิจารณาใน 3 ระดับ คือ ในระดับชุมชน ด้านที่ตั้งของอาคาร มังบริเวณของอาคาร ในระดับอาคาร ด้านรูปแบบอาคาร รายละเอียดของพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร และระดับห้องพักอาศัย ด้านพื้นที่ใช้สอย การสัญจร ตำแหน่งและลักษณะของช่องเปิด และอุปกรณ์ในห้องพักอาศัย เพื่อให้สอดคล้องกับการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ

ภาควิชา.....เคหการ..... ลายมือชื่อนิสิต.....  
 สาขาวิชา.....เคหการ..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....  
 ปีการศึกษา.....2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

# # 447 41232 25 : MAJOR HOUSING

KEY WORD : LIVING CONDITION / PHYSICAL / ELDERLY / FLAT / DIN DAENG COMMUNITY

JIRAPA SRIKAM : LIVING CONDITION OF ELDERLY IN DIN DAENG FLAT COMMUNITY

1 AND 2, BANGKOK METROPOLITAN AREA. THESIS ADVISOR :

ASSOC.PROF.CHAVALIT NITAYA, D.ARCH. THESIS COADVISOR : TRIRAT JARUTACH,

Mh.D., 208 pp. ISBN 974-17-2252-4

This study focused on Din Daeng Flat Communities 1 and 2 which the government built for low-income earners. There were 5,634 units, 712 of which were resided in by the elderly. At present, in Din Daeng community, a real estate development project is underway replacing the existing housing with the new ones. The original owners still hold the right to live in the new one.

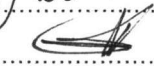
The study aimed to investigate the living conditions of the elderly residing in Din Daeng Flat Communities 1 and 2 based on their activities, their use of the area, their current living conditions and their attitude towards their living conditions. The tools used were interview, observation, recording and taking photographs. The data was analyzed in order to map out guidelines for developing housing for the elderly.

In terms of activities, the elderly's activities could be divided into 3 categories: basic activities, working to help out the family and recreation. The first category involved eating, sleeping and other personal activities. The second involved doing household chores, taking care of grandchildren and selling things and the third involved watching television, talking with neighbors, taking a nap, exercising, reading, doing hobbies and listening to the radio. As for their use of the area, it included the residential units, the corridor, the walkway along or between the buildings, the market, the first floor of the building and the sports center ranked from the most frequent to the least.

With regard to living conditions, there are 2 types of buildings. One was flat 1-64 and the other was flat Chor 1-Chor 11. The former is a five-story building with 56-80 residential units, each of which covers an area of 40.25 square meters. The first floor of the building is an open space. The latter is a five-storey building with 198-226 residential units, each of which covers an area of 36.05 square meters. The first floor of the building is an open space with a court yard of in the middle the building Both types of building were equipped with single loaded corridors. Each unit consisted of a multi-purpose functional area, kitchen, bathroom and porch. Problems with the building included the fact were too many steps, inappropriate size of the corridors while those problems with the units included a small functional area, ventilation within the unit, door lighting and a small bathroom.

It was suggested that to develop housing for the elderly, 3 factors should be taken into consideration: community, building and residential unit. The first concerns the location of the building and its design while the second involves the details of the common areas in the building. The third involves the functional area, the location, the shape of the openings and the facilities.

Department.....Housing..... Student's signature..... 

Field of Study.....Housing..... Advisor's signature..... 

Academic year .....2002..... Co-advisor's signature..... 

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ชวลิต นิตยะ อาจารย์ไทรรัตน์ จารุทัศน์ และคณาจารย์ทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้แนะนำและให้ข้อคิดเห็น อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้วยดีมาตลอด และขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบทุกท่านที่ กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้สูงอายุและครอบครัวในคณะชุมชนดินแดง 1 และ 2 ทุกท่านที่ กรุณาให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ชโยวรรณ ที่ได้ให้แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับหัวข้อการวิจัย ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ศิริเชษฐ์ สังขะมาน และอาจารย์อุ้นเรือน ทองอยู่สุข คณะผู้วิจัยในโครงการสำรวจวิจัยและปฏิบัติงาน สังคมในชุมชนโครงการฟื้นฟูเมืองชุมชนดินแดง ของสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มประชากร และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ฝ่าย นโยบายและแผนงาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายฟื้นฟูเมือง การเคหะแห่งชาติที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้าน ข้อมูลเบื้องต้นในงานวิจัยนี้

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ญาติพี่น้อง และขอขอบคุณ คุณพระ จากุพจน์ เพื่อนทุกคน และพิชชา ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำงาน

จิระภา ศรีคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ .....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง .....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
<b>บทที่ 1 บทนำ</b>	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา .....	3
ขอบเขตของการศึกษา .....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย .....	5
<b>บทที่ 2 ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง</b>	
ทฤษฎีการสูงอายุและการเปลี่ยนแปลงในวัยสูงอายุ.....	6
ครัวเรือนและการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ.....	11
วิถีชีวิตและความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ.....	12
สิ่งแวดล้อมของผู้สูงอายุ .....	13
ข้อควรพิจารณาในการออกแบบที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ .....	17
หลักในการวางแผนและการดำเนินการด้านที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ .....	18
ความต้องการพื้นฐานในการใช้พื้นที่ .....	22
มาตรฐานพื้นที่ใช้สอยของที่อยู่อาศัย .....	25
การออกแบบภายในอาคารสำหรับผู้สูงอายุ .....	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	44
<b>บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย</b>	
การศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	63
การศึกษาโดยการสังเกต .....	63

## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การศึกษาโดยใช้แบบสัมภาษณ์ .....	63
1. การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น .....	64
2. การสร้างแบบสัมภาษณ์ .....	64
3. ประชากรที่ใช้ศึกษา .....	66
4. ขนาดตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง .....	67
5. วิธีเก็บข้อมูล .....	69
6. การวิเคราะห์ข้อมูล .....	70
7. ระยะเวลาในการศึกษา .....	70
<b>บทที่ 4 สภาพทั่วไปของชุมชน ที่อยู่อาศัย และผู้สูงอายุ</b>	
สภาพทั่วไปของชุมชนและที่อยู่อาศัย .....	73
1. ความเป็นมาของเคหะชุมชนดินแดง 1 และ 2 .....	73
2. การบริหารชุมชน .....	73
3. ที่ตั้งของชุมชน .....	75
4. กลุ่มองค์กรในชุมชน .....	77
5. การคมนาคม .....	77
6. สาธารณูปโภคและสาธารณูปการ .....	78
7. สภาพโดยทั่วไปของชุมชน .....	79
8. สภาพโดยทั่วไปของอาคารและพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร .....	86
9. สภาพโดยทั่วไปของห้องพักอาศัย .....	97
10. ส่วนประกอบของอาคาร .....	98
11. อุปกรณ์อาคาร .....	99
12. ชนิดของวัสดุ .....	100
13. เครื่องเรือนและอุปกรณ์ .....	101
สภาพทั่วไปของผู้สูงอายุและความต้องการในโครงการฟื้นฟูเมืองฯ .....	102



## สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
<b>บทที่ 5 การวิเคราะห์สภาพการอยู่อาศัย</b>	
สภาพกิจกรรมและการใช้พื้นที่ของผู้สูงอายุ .....	113
สภาพการใช้สอยพื้นที่ .....	125
1. สภาพการใช้สอยพื้นที่ในพื้นที่ชุมชนและสนามกีฬา .....	125
2. หน้าสภาพการใช้สอยพื้นที่ในพื้นที่ส่วนกลางของอาคาร.....	127
3. สภาพการใช้สอยพื้นที่ในห้องพักอาศัยของผู้สูงอายุ .....	130
ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ .....	164
<b>บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ</b>	
สภาพทั่วไปของชุมชน ที่อยู่อาศัย และผู้สูงอายุ .....	169
สภาพการอยู่อาศัย .....	172
ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับสภาพที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ .....	179
ข้อเสนอแนะ .....	181
<b>รายการอ้างอิง.....</b>	<b>193</b>
<b>ภาคผนวก .....</b>	<b>195</b>
<b>ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์ .....</b>	<b>208</b>

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงขนาดของประตูกายนอกห้องพักอาศัย .....	26
ตารางที่ 2.2 แสดงขนาดของประตูกายนอกห้องพักอาศัย .....	27
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากร จำแนกตามพื้นที่ชุมชนและลักษณะอาคาร .....	67
ตารางที่ 3.2 แสดงผลการสุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ชุมชนและลักษณะอาคาร .....	69
ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับอาคารที่อยู่ในขอบเขตการศึกษา .....	74
ตารางที่ 4.2 แสดงขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในแฟลตห้องพักอาศัยและความสูงของห้อง .....	97
ตารางที่ 4.3 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ .....	102
ตารางที่ 4.4 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอายุ .....	102
ตารางที่ 4.5 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ .....	102
ตารางที่ 4.6 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีบุตร .....	103
ตารางที่ 4.7 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ .....	103
ตารางที่ 4.8 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ .....	104
ตารางที่ 4.9 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามที่มาของรายได้ .....	104
ตารางที่ 4.10 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของรายจ่าย.....	105
ตารางที่ 4.11 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเป็นสมาชิกของชมรม .....	105
ตารางที่ 4.12 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีโรคประจำตัว.....	105
ตารางที่ 4.13 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้เครื่องมือช่วยในการ .....	106
ตารางที่ 4.14 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครัวเรือน .....	106
ตารางที่ 4.15 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัย .....	107
ตารางที่ 4.16 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัย .....	107
ตารางที่ 4.17 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเช่าแฟลต .....	107
ตารางที่ 4.18 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้จ่ายค่าเช่า .....	108
ตารางที่ 4.19 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในวันธรรมดา ..	108
ตารางที่ 4.20 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการอยู่อาศัยในวันหยุด .....	109
ตารางที่ 4.21 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการพึ่งพาเพื่อนบ้าน .....	109
ตารางที่ 4.22 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมที่พึ่งพาเพื่อนบ้าน .....	109
ตารางที่ 4.23 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการในโครงการฟื้นฟูฯ ...	110

## สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 5.1 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีกิจกรรมทำงานช่วยเหลือครอบครัว .....	114
ตารางที่ 5.2 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมทำงานช่วยเหลือ .....	114
ตารางที่ 5.3 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่มีกิจกรรมทำงานจำแนกตามการใช้พื้นที่ .....	115
ตารางที่ 5.4 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้พื้นที่สำหรับกิจกรรมชื่อ .....	116
ตารางที่ 5.5 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่าง .....	117
ตารางที่ 5.6 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกิจกรรมพบปะพูดคุยฯ .....	118
ตารางที่ 5.7 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้พื้นที่สำหรับการนั่งพักผ่อน ..	119
ตารางที่ 5.8 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้พื้นที่สำหรับนอนกลางวัน ...	120
ตารางที่ 5.9 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่ที่ใช้ออกกำลังกาย .....	121
ตารางที่ 5.10 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้พื้นที่สำหรับอ่านหนังสือ .....	121
ตารางที่ 5.11 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามพื้นที่สำหรับกิจกรรมทำงานอดิเรก ..	122
ตารางที่ 5.12 แสดงค่าน้ำหนักของกิจกรรม และค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้พื้นที่ .....	123
ตารางที่ 5.13 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าน้ำหนักของกิจกรรม และค่าร้อยละของกลุ่ม .....	124
ตารางที่ 5.14 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถขึ้นลงบันไดด้วย .....	128
ตารางที่ 5.15 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความถี่ในการขึ้น-ลง บันได .....	129
ตารางที่ 5.16 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสภาพปัญหาในการขึ้นลงบันได .....	129
ตารางที่ 5.17 แสดงตำแหน่งกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ .....	132
ตารางที่ 5.18 แสดงตำแหน่งของกิจกรรมนอนของสมาชิกครัวเรือนและผู้สูงอายุ .....	136
ตารางที่ 5.19 แสดงร้อยละของกิจกรรมรับประทานอาหารจำแนกตามตำแหน่งของพื้นที่ .....	143
ตารางที่ 5.20 แสดงการมีเครื่องเรือนหรืออุปกรณ์ในกิจกรรมขับถ่าย-อาบน้ำ .....	149
ตารางที่ 5.21 แสดงร้อยละของกิจกรรมปรุงอาหารและเตรียมอาหารภายในครัวเรือนของ .....	153
ตารางที่ 5.22 แสดงร้อยละของกิจกรรมซักล้างภายในครัวเรือนของผู้สูงอายุ จำแนกตาม ...	153
ตารางที่ 5.23 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเกิดอุบัติเหตุภายในห้องพัก .....	164
ตารางที่ 5.24 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นต่อทางเข้าห้อง .....	165
ตารางที่ 5.25 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นต่อขนาดโถง .....	165
ตารางที่ 5.26 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นต่อราวระเบียง .....	166
ตารางที่ 5.27 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นต่อบันไดและราวจับ ...	166
ตารางที่ 5.28 แสดงร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความคิดเห็นต่อพื้นที่ชุมชน .....	167

## สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 แสดงขนาดของทางเดินสำหรับคนพิการใช้ไม้เท้าขาเดียวและไม้เท้าสามขา .....	28
รูปที่ 2.2 แสดงขนาดของทางเดินสำหรับคนพิการ Walker ค้ำยัน และเก้าอี้ล้อเลื่อน .....	29
รูปที่ 2.3 แสดงขนาดของท่าทางการนั่ง และระยะเอื้อมถึง .....	30
รูปที่ 2.4 แสดงมุมมองของการมองเห็น .....	31
รูปที่ 2.5 แสดงขนาดของมือและเท้า .....	31
รูปที่ 2.6 แสดงขนาดของท่าทางการนั่ง และระยะเอื้อมถึง .....	32
รูปที่ 2.7 แสดงขนาดของสิ่งกีดขวางบนช่องทางเดิน .....	33
รูปที่ 2.8 แสดงขนาดช่องประตู .....	33
รูปที่ 2.9 แสดงขนาดที่ว่างบริเวณประตู ตำแหน่งติดตั้งมือจับ และขนาดทางลาดหน้าประตู ..	34
รูปที่ 2.10 แสดงขนาดความกว้างบันได และระดับราวบันได .....	35
รูปที่ 2.11 แสดงขนาดทางลาดและเกณฑ์การสร้างทางลาด .....	36
รูปที่ 2.12 แสดงขนาดราวจับบนทางลาด .....	37
รูปที่ 2.13 แสดงขนาดห้องลิฟต์และที่ว่างหน้าลิฟต์ .....	37
รูปที่ 2.14 แสดงระยะการติดตั้งราวจับและระยะห่างจากผนัง .....	38
รูปที่ 2.15 แสดงระยะการติดตั้งปุ่มควบคุม และขนาดที่ว่างหน้าลิฟต์ .....	38
รูปที่ 2.16 แสดงขนาดชั้นเก็บของ และที่ว่างด้านหน้า .....	39
รูปที่ 2.17 แสดงวิธีการย้ายตัวของคนพิการจากเก้าอี้ล้อเลื่อนไปนั่งบนโถส้วม .....	39
รูปที่ 2.18 แสดงขนาดของส้วม ระดับที่นั่งของส้วม และระยะการติดตั้งราวจับในห้องส้วม ....	40
รูปที่ 2.19 แสดงระดับการติดตั้งอ่างล้างหน้า ขนาดห้องน้ำ และการติดตั้งอุปกรณ์ .....	41
รูปที่ 2.20 แสดงการจัดผังห้องพักในโรงแรม ขนาดเตียง และที่ว่างข้างโต๊ะหรือเตียง .....	42
รูปที่ 2.21 แสดงขนาดตู้และที่ว่างหน้าตู้ .....	43
รูปที่ 2.22 แสดงขนาดโต๊ะอาหาร .....	43
รูปที่ 3.1 แสดงตำแหน่งอาคารที่ทำการศึกษา .....	71
รูปที่ 4.1 แสดงผังการใช้ที่ดินปัจจุบันและอาณาเขตติดต่อ .....	76
รูปที่ 4.2 สภาพการจราจรบนถนนอโศก-ดินแดง .....	78
รูปที่ 4.3 แสดงตลาดในพื้นที่ชุมชน .....	80
รูปที่ 4.4 สภาพพื้นที่ และสถานที่พักผ่อนแพลต 1-8 .....	81
รูปที่ 4.5 สภาพพื้นที่และสถานที่พักผ่อนแพลต 9-20 .....	81

## สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 4.6 สภาพพื้นที่และสถานที่พักผ่อนแฟลต 21-32 .....	82
รูปที่ 4.7 สภาพพื้นที่และสถานที่พักผ่อนแฟลต 33-56 .....	83
รูปที่ 4.8 สภาพพื้นที่และสถานที่พักผ่อนแฟลต ช1-ช6 .....	84
รูปที่ 4.9 สภาพพื้นที่และสถานที่พักผ่อนแฟลต ช7-ช11 .....	85
รูปที่ 4.10 รูปด้านหน้าของอาคารแฟลตแบบ 1-64 .....	86
รูปที่ 4.11 รูปด้านหลังของอาคารแฟลตแบบ 1-64 .....	86
รูปที่ 4.12 ผังพื้นที่ของอาคารแฟลต 1-64 (จำนวน 80 หน่วย/อาคาร).....	87
รูปที่ 4.13 แสดงสภาพได้ฤกษ์อาคารแฟลต 1-64 .....	88
รูปที่ 4.14 แสดงสภาพบันไดแฟลต 1-64 .....	89
รูปที่ 4.15 แสดงสภาพการใช้สอยโถงทางเดินแฟลต 1-64 .....	90
รูปที่ 4.16 รูปด้านข้างของอาคารแฟลต ช1-ช11 .....	90
รูปที่ 4.17 รูปด้านหลังของอาคารแฟลต ช1-ช11 .....	91
รูปที่ 4.18 ภายในคอร์ทกลางของอาคารแฟลต ช1-ช11 .....	91
รูปที่ 4.19 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1 แฟลต ช1-ช11 .....	92
รูปที่ 4.20 ผังพื้นที่ชั้นที่ 2-5 แฟลต ช1-ช11 .....	93
รูปที่ 4.21 แสดงสภาพได้ฤกษ์อาคารแฟลต ช1-ช11 .....	94
รูปที่ 4.22 แสดงสภาพบันไดแฟลต ช1-ช11 .....	95
รูปที่ 4.23 แสดงสภาพการใช้สอยโถงทางเดินแฟลต ช1-ช11 .....	96
รูปที่ 4.24 แสดงผังพื้นที่ห้องพักอาศัยแฟลต 1-64 และ ช1-ช11 .....	98
รูปที่ 5.1 แสดงแบบการใช้สอยพื้นที่ภายในชุมชนสำหรับกิจกรรมพักผ่อน .....	126
รูปที่ 5.2 แสดงแบบการใช้สอยพื้นที่ส่วนกลางของอาคารเพื่อกิจกรรมพักผ่อน .....	128
รูปที่ 5.3 แสดงตำแหน่งของพื้นที่ภายในห้องพักอาศัยแฟลต 1-64 และแฟลต ช1-ช11 .....	131
รูปที่ 5.4 แสดงการซ้อนทับของเครื่องเรือนสำหรับกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่าง .....	132
รูปที่ 5.5 แสดงตำแหน่งของกิจกรรมพักผ่อนและใช้เวลาว่าง .....	133
รูปที่ 5.6 แสดงแบบการจัดพื้นที่ภายในที่อยู่อาศัยของผู้สูงอายุ .....	134
รูปที่ 5.7 แสดงการซ้อนทับของเครื่องเรือนของกิจกรรมนอนและแต่งตัว .....	137
รูปที่ 5.8 แสดงตำแหน่งของกิจกรรมนอนและแต่งตัวของผู้สูงอายุในห้องพักอาศัย .....	138
รูปที่ 5.9 แสดงกิจกรรมการนอนของผู้สูงอายุ .....	138

## สารบัญรูปลูกภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 5.10 แสดงลักษณะการจัดส่วนนอนของผู้สูงอายุ .....	140
รูปที่ 5.11 แสดงการซ้อนทับของกิจกรรมรับประทานอาหาร .....	143
รูปที่ 5.12 แสดงตำแหน่งของกิจกรรมรับประทานอาหาร .....	144
รูปที่ 5.13 แสดงลักษณะการจัดพื้นที่และตำแหน่งกิจกรรมรับประทานอาหาร.....	145
รูปที่ 5.14 แสดงสภาพการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมรับประทานอาหาร .....	146
รูปที่ 5.15 แสดงการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมการใช้ห้องน้ำ-ส้วม .....	150
รูปที่ 5.16 แสดงลักษณะการจัดภายในห้องน้ำ-ส้วม .....	150
รูปที่ 5.17 แสดงสภาพพื้นที่สำหรับกิจกรรมเตรียมอาหารและทำงานบ้าน .....	153
รูปที่ 5.18 แสดงการซ้อนทับของเครื่องเรือนกิจกรรมเตรียมอาหารและทำงานบ้าน .....	154
รูปที่ 5.19 แสดงตำแหน่งของกิจกรรมประกอบอาหารและทำงานบ้าน .....	154
รูปที่ 5.20 แสดงการจัดพื้นที่ใช้สอยสำหรับกิจกรรมประกอบอาหาร .....	155
รูปที่ 5.21 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 35 แฟลต 14 .....	157
รูปที่ 5.22 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 11 แฟลต 26 .....	158
รูปที่ 5.23 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 00 แฟลต 31 .....	159
รูปที่ 5.24 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 75 แฟลต 50 .....	160
รูปที่ 5.25 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 39 แฟลต 50 .....	161
รูปที่ 5.26 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 64 แฟลต ๗7.....	162
รูปที่ 5.27 แสดงการใช้สอยภายในห้องเลขที่ 14 แฟลต ๗5 .....	163
รูปที่ 6.1 แสดงขนาดของโถงทางเดิน .....	182
รูปที่ 6.2 แสดงตัวอย่างของลักษณะราวระเบียง .....	182
รูปที่ 6.3 แสดงขนาดและระยะการติดตั้งราวบันได .....	183
รูปที่ 6.4 แสดงเกณฑ์การสร้างชานพักบนทางลาด .....	183
รูปที่ 6.5 แสดงขนาดของลิฟต์และระยะการติดตั้งอุปกรณ์ของลิฟต์ .....	184
รูปที่ 6.6 แสดงขนาดพื้นที่สำหรับกิจกรรมนอนและพักผ่อน .....	185
รูปที่ 6.7 แสดงขนาดพื้นที่ห้องน้ำและการจัดอุปกรณ์ในพื้นที่ .....	186
รูปที่ 6.8 แสดงขนาดพื้นที่ระเบียงด้านหลังและการจัดเครื่องเรือน.....	186
รูปที่ 6.9 แสดงขนาดห้องพักอาศัยสำหรับครัวเรือนผู้สูงอายุที่มีสมาชิก 2-4 คน .....	187
รูปที่ 6.10 แสดงขนาดประตูและลักษณะของประตู .....	188

สารบัญรูปภาพ (ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 6.11 แสดงระยะการติดตั้งและลักษณะของช่องเปิด .....	188
รูปที่ 6.12 แสดงระยะการติดตั้งอุปกรณ์ในห้องน้ำ .....	189
รูปที่ 6.13 แสดงระยะการติดตั้งอุปกรณ์ประตู .....	190



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย